

SCI-CONF.COM.UA

MODERN RESEARCH IN SCIENCE AND EDUCATION

**PROCEEDINGS OF IV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
DECEMBER 7-9, 2023**

**CHICAGO
2023**

MODERN RESEARCH IN SCIENCE AND EDUCATION

Proceedings of IV International Scientific and Practical Conference

Chicago, USA

7-9 December 2023

Chicago, USA

2023

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference “Modern research in science and education” (December 7-9, 2023) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2023. 1250 p.

ISBN 978-1-73981-123-5

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern research in science and education. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-science-and-education-7-9-12-2023-chikago-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: chicago@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 BoScience Publisher ®

©2023 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Улянич О. І., Ковтунюк З. І.* 21
ФОРМУВАННЯ РАНЬОГО ВРОЖАЮ КАПУСТИ БРОКОЛІ
ЗА ВИКОРИСТАННЯ ТУНЕЛЬНОГО УКРИТТЯ

BIOLOGICAL SCIENCES

2. *Onufriiev O., Sirenko A.* 26
ABNORMALITIES OF THE CENTROMERE AND
PATHOGENESIS OF NON-HODGKIN'S LYMPHOMAS
3. *Демянчук Н. В., Руденко А. П.* 32
ЗАЛЕЖНІСТЬ МІЖ ІНДЕКСОМ МАСИ ТІЛА І ТРИВАЛІСТЮ
БЕЗПЛІДДЯ У ЧОЛОВІКІВ РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ
4. *Пасічник С. В., Овчарик Я. М.* 37
ЗМІНИ ЧИСЕЛЬНОСТІ КАЖАНІВ ІЧНЯНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ
5. *Топчій М. С., Іванов Г. Г.* 40
ФІЗИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ 10–11
РОКІВ
6. *Шарамок Т. С., Леонова А. С.* 44
ГІСТОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕРИТРОЦИТІВ СУДАКА
ЗВИЧАЙНОГО
7. *Шелюк Ю. С., Горобець А. О.* 47
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТЬ ДО ТЕМИ
«БІОРІЗНОМАНІТТЯ» ПРИ ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЇ НА
ПРОФІЛЬНОМУ РІВНІ

MEDICAL SCIENCES

8. *Akhrarov K. K., Salimova Z. B., Uktamova S. G., Tojikhonov S. S.* 55
PREDICTING THE EFFECT OF HORMONES ON THE HUMAN
BODY
9. *Antonov A., Uzbek T., Abdullaieva A., Romaev S.* 62
DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF BLOODSTAIN
PATTERNS ANALYSIS
10. *Mattmadova L. S., Garashova M. A., Aliyeva K. K.* 67
EFFICIENCY OF TREATMENT OPTIONS IN PATIENTS WITH
MILD CERVICAL INTRAEPITHELIAL LESIONS
11. *Ахраров Х. Х., Самежоновна Ж. М., Мясникова Ю. Ю., Халилов О. Ж.* 69
К ВОПРОСУ ИЗУЧЕНИЯ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ
ОСОБЕННОСТЕЙ ОРГАНОВ ЖЕЛУДОЧНО-КИШЕЧНОГО
ТРАКТА В АСПЕКТЕ ФИЗИОЛОГИИ

150. *Завідна Л. Д., Парнета П. Г.* 921
 ФОРМУВАННЯ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА
 РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА
151. *Завідна Л. Д., Шевчук Н. С.* 927
 МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ
152. *Закржевська Г. К.* 933
 ІСТОРИЧНИЙ ВИМІР РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ В
 РЕСТОРАННОМУ ГОСПОДАРСТВІ
153. *Кальной С. П., Кальна-Дубінюк Т. П.* 941
 WEB-ПРОГРАМНИЙ КОМПЛЕКС «КАПСУЛ ЗНАНЬ»
 ЕКСПЕРТНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ШТУЧНОГО
 ІНТЕЛЕКТУ
154. *Корепанов О. С., Пугачов В. А.* 949
 АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА РОЗВИТОК
 СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ
155. *Кулинич Р. О., Музыка А.* 955
 ВПЛИВ СТАТИСТИКИ НА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В БІЗНЕСІ
 ТА УПРАВЛІННІ
156. *Лазебник Ю. О., Гецько Ю. Ю.* 958
 КЛАСТЕРИЗАЦІЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЗА РІВНЕМ РОЗВИТКУ
 БУДІВНИЦТВА ЯК ПІДҐРУНТЯ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ
 СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ
157. *Лисенка Т. І., Усіченко І. В., Мироненко М. А.* 966
 ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ
 НЕВИЗНАЧЕННОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
158. *Мельянова Л., Криворот О.* 973
 ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ АУТСТАФІНГУ
159. *Миськів Л. П., Мартинов С. О.* 976
 ОПЛАТА ПРАЦІ ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ ТА ОБ'ЄКТ
 ОБЛІКУ
160. *Міщенко В. А., Бурішинець Ю. А., Ковбаса Н. А., Фролов О. С.,
 Забелін Б. А.* 981
 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
 В СУЧАСНИХ УМОВАХ З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ
 ЙОГО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
161. *Осіпова С. К., Безкровний Д. С.* 990
 ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ "ГЛОБАЛ
 ФРЕЙТ СОЛЮШЕНС"
162. *Плахотнюк В. В.* 996
 ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА
 ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ФІНАНСОВОЇ
 СПРОМОЖНОСТІ

**ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ
НЕВИЗНАЧЕННОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

Лисенка Тетяна Тетяна Іллівна,

к.т.н., доцент

Усіченко Ірина Володимирівна,

к.ф.-м.н., доцент

Мироненко Микола Андрійович,

к.т.н., доцент

Український державний університет науки та технологій
м. Дніпро, Україна

Анотація: Процес планування роботи промислового товариства, яке реалізує свою продукцію на європейському ринку – це складний процес, котрий залежить від багатьох чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. Під впливом збільшення нестабільності зовнішнього середовища змінювалися концепції управління підприємствами, що потребує зміни підходів та виникнення нового інструментарію планування діяльності підприємств.

Ключові слова: система, планування, адаптувние моделювання, зовнішнє середовище, оперативне бюджетування

Сьогодні питання формування напрямів розвитку вітчизняних підприємств та обґрунтування шляхів їх досягнення є досить актуальним. Це пов'язано із швидким поширенням тенденцій глобалізації, розвитком конкурентних відносин, об'єктивною необхідністю удосконалення діяльності діючих підприємств та активізацією створення нових. Інструментом узгодження цілей і можливостей розвитку підприємства є планування. На сьогодні діяльність з планування характеризується деякими протиріччями. Зокрема, планування розглядають як достатньо вивчений та описаний процес, що охоплює встановлення цілей підприємства, деталізує їх досягнення через узгоджену та розгалужену на підприємстві систему планів і включає систему

реалізації цілей, завдань та контролю за процесом планування в умовах невизначеності зовнішнього середовища.

Особливо це актуально для економіки в умовах воєнних дій, що зараз ведуться на території сходу та півдня України, не втратити потенціал що мають підприємства що розташовані на заході.

Процес планування розглянемо на прикладі ТДВ “Мукачівський машинобудівний завод” (далі ТДВ"ММЗ"), що розташований на території Мукачівського району. У радянські часи це був промисловий гігант з виробництва надточних верстатів, але насправді завод має давню історію, яка сягає 17 століття. Завод виробляє серійну продукцію для всесвітньо відомих компаній з вагою і розмірами від 10 кг до 30 тонн і від 1 до 13 метрів і більше відповідно та постачає високоякісні зварні комплектуючі та вузли за кордон.

Експортний ринок складає 100%. Зростаюче виробництво до 100% орієнтоване на експорт до Західної Європи. Поставляючи продукцію всесвітньо відомим клієнтам у Великобританії та Німеччині, компанія також має перспективи на ринках Франції, Ірландії, Бенелюксу та скандинавських країн [1]. Наразі підприємство використовує мізерну частку своїх виробничих потужностей, але попри все, керівництво налаштоване далі нарощувати виробничі потужності та нарощувати свій потенціал.

Система планування машинобудівного підприємства ТДВ "ММЗ" це сукупністю структурних елементів, які забезпечують планову діяльність та її результати у вигляді планів різних типів та планових показників.

В системі планів ТДВ"ММЗ" найбільша увага приділяється техніко-економічним планам: тактичним та поточним, до останнього часу мало уваги приділялось – стратегічним планам. Це напряму пов'язано з невизначеністю зовнішнього середовища, нестабільністю ринкової кон'юнктури, та труднощами проведення маркетингових досліджень за кордоном. Сутність планування, як функції управління підприємством, полягає в обґрунтуванні цілей і шляхів їх досягнення на основі виявлення комплексу завдань і робіт, а також визначення ефективних методів, способів і ресурсів

усіх видів, необхідних для виконання цих завдань та встановлення їх взаємозв'язку.

В процесі еволюції планування змінювалися концепції управління підприємствами під впливом збільшення нестабільності зовнішнього середовища, що призводило до зміни підходів та виникнення нового інструментарію планування діяльності підприємств [2].

В умовах ринкових відносин та конкуренції важливим узагальнюючим критерієм оцінки ефективності управління змінами машинобудівного підприємства є його конкурентоспроможність. Конкурентоспроможність машинобудівного підприємства може визначатись оцінкою, що характеризує його місце серед інших машинобудівних підприємств. Високий рейтинг та його зростання показує високий рівень ефективності управління змінами машинобудівного підприємства.

Найважливішим завданням, що вирішується в контексті побудови дієвої системи планування діяльності сучасного промислового підприємства, є обґрунтування складу планів підприємства. Вирішенню зазначеної задачі на даний час перешкоджає відсутність суворої, науково обґрунтованої класифікації планів. Для побудови суворої системи планів підприємства є необхідним встановлення чітких кількісних критеріїв віднесення планів до того чи іншого виду в залежності від тривалості планового періоду.

Згідно з теорією систем система планування може розглядатися із двох точок зору: якщо елементами системи вважаються суб'єкти планування (керівники і розробники планів) та процеси обробки інформації або результати планування, тобто інформацію, що міститься у планах, то система планування інтерпретується як цілеорієнтована множинна сукупність планів, між якими існують специфічні взаємозв'язки.

Процес планування в товаристві складається із наступних етапів: визначення цілей планування; аналіз проблеми; пошук альтернатив; прогнозування; оцінка; прийняття планового рішення.

В основі планування виробничо-господарської діяльності на підприємстві

лежить рух і обробка різної інформації. Сам план по суті справи є інформацією, яку передає система управління системі виробництва. Від обсягів і точності інформації залежать результати планування. Причому більшу інформативну роль у плануванні відіграє прогнозування розвитку зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, яке здійснюється за допомогою дослідження та аналізу доступної інформації необхідними методами.

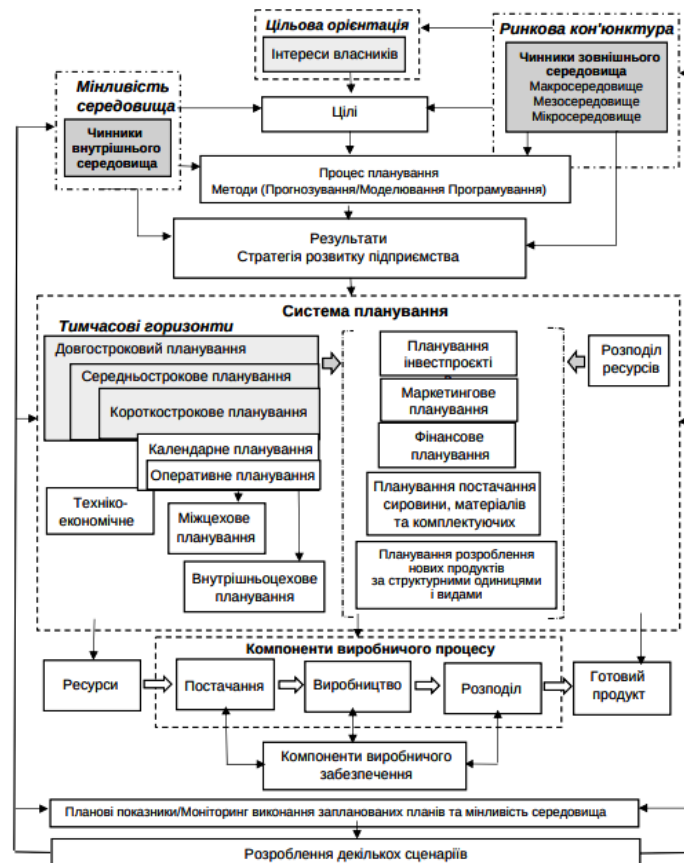
У процесі планування беруть участь: вище керівництво; плановий відділ підприємства; керівники та фахівці відділів підприємств. В товаристві загальне керівництво плановою роботою зазвичай виконує плановий відділ (головний економіст, начальник планово-економічного відділу - ПЕВ).

На підставі проведеного дослідження системи планування товариства та теорії еволюції планування пропонуємо використовувати на підприємстві адаптивну модель планування, яка дає комплексного уявлення процесів функціонування діяльності промислового підприємства і його взаємодію із середовищами (рис. 1). Сутність адаптивного планування полягає у аналізі змін зовнішнього середовища спеціалістами планово-економічного відділу, та коригування алгоритму проведення планової діяльності підприємства в нових реаліях.

Згідно із запропонованою моделлю управління промислове підприємство формує цілі. Вибір цілей підприємства здійснюється з урахуванням дій чинників зовнішнього середовища, цільової орієнтації інтересів власників та діагностування внутрішнього середовища підприємства по всіх напрямках.

Так цілі товариства на найближчий час – це адаптуватись до кризових явищ, що пов'язані з воєнною діяльністю на території України та складнощами на європейському ринку.

Для подальшого функціонування підприємство повинно визначити слабкі та сильні сторони своєї діяльності; проаналізувати можливості та загрози; виявити причинно-наслідкові зв'язки між загрозами, можливостями, слабкими та сильними сторонами.

Рис.1. Адаптивна модель планування діяльності підприємства [3]

Необхідно сформувавши методику оцінки зовнішнього та внутрішнього середовища для прогнозування, моделювання та програмування. У результаті цього формується стратегія розвитку підприємства (стратегія росту).

На основі вибраної стратегії складається система планування залежно від терміну планування: довгострокове (як в наступний час відсутнє), середньострокове (яке має місце), короткострокове, календарне та оперативне (техніко-економічне, міжцехове та внутрішньоцехове планування).

Наступний етап - сформувавши план інвестиційних проєктів, маркетинговий план, фінансове план, планування постачання сировини, матеріалів та комплектуючих, план розроблення нових продуктів за структурними одиницями і видами.

І наостанок, розподілити ресурси на виконання планування за заданими позиціями. За результатами планування скласти план виробництва промислового підприємства, виділити ресурси на придбання необхідної

сировини, матеріалів та комплектуючих механізмів через тендер зовнішніх постачальників (зовнішнє середовище). Сформувати необхідний персонал (внутрішнє середовище) для виконання заданого плану виробництва. Після постачання сировини, матеріалів та комплектуючих механізмів організувати виробництво.

На всіх етапах роботи промислового підприємства проводити контроль планових показників та моніторинг виконання запланованих планів і мінливості зовнішнього середовища.

Адаптивна модель планування діяльності підприємства до високої динаміки зовнішнього середовища полягає у проведенні постійного контролю виконання показників та моніторингу зовнішнього та внутрішнього середовища на відповідність цілям, стратегії розвитку та системі планів на всіх етапах виробничо-господарської діяльності промислового підприємства. За його результатами залежно від рівня змін зовнішнього середовища проводиться відповідне корегування показників та розробляються декілька сценаріїв роботи промислових підприємств.

Адаптивна модель планування діяльності підприємства полягає у проведенні постійного контролю виконання показників та моніторингу зовнішнього та внутрішнього середовища на відповідність цілям, стратегії розвитку та системі планів на всіх етапах виробничо-господарської діяльності. За його результатами залежно від рівня змін зовнішнього середовища проводиться відповідне корегування показників та розробляються декілька сценаріїв роботи промислових підприємств.

Використання оперативного бюджетування дасть змогу компанії планувати операції, що забезпечують досягнення цілей підприємства, та визначити найближчі до реальних планові фінансові показники діяльності, ознайомити підрозділи підприємства з планами, які вони повинні виконати, та дати можливість скоординувати діяльність різних підрозділів та окремих працівників підприємства. Бюджети допомагають виявити слабкі ланки в організаційній структурі підприємства, вирішити проблеми комунікації та

розподілу відповідальності між виконавцями.

Використання оперативного бюджетування дає можливість контролювати роботу кожного підрозділу, аналізуючи виконання бюджетів. Як основу для оцінки виконання плану центрами відповідальності краще використовувати саме бюджетні дані, а не дані минулих періодів. Це пов'язано з тим, що поточна діяльність може відрізнятись від минулої змінами у технології, складі персоналу, асортименті продукції чи новими загальноекономічними умовами. Підвищити професіоналізм менеджерів. Складання бюджету сприяє детальному вивченню своїх підрозділів та взаємовідносин між центрами відповідальності на підприємстві.

Процес планування роботи промислового товариства – це дуже складний процес, котрий залежить від багатьох чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. Під впливом збільшення нестабільності зовнішнього середовища змінювалися концепції управління підприємствами, що потребує зміни підходів та виникнення нового інструментарію планування діяльності підприємств. На підставі цього для комплексного уявлення процесів функціонування діяльності товариства в сучасних умовах і їх взаємодії із середовищами пропонується використовувати адаптивну модель планування діяльності товариства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Сайт товариства [<https://www.work.ua/ru/jobs/by-company/452936/>]

2. Коваленко О. В., Ташева К. В. Система планування на підприємстві.

URL: www.zgia.zp.ua

3. Кравченко О.О. Принципи адаптивного планування підприємств в умовах нестабільного економічного середовища // Review of transport economics and management. 2011. №2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/printsipi-adaptivnogo-planuvannya-pidpriemstv-v-umovah-nestabilnogo-ekonomichnogo-seredovischa>.